
Symposium naukowe polskich i rosyjskich geografów społeczno-ekonomicznych (Kaliningrad, 27–31.08.2019 r.)

W dniach 27–31 sierpnia 2019 r. odbyło się sympozjum naukowe polskich i rosyjskich geografów społeczno-ekonomicznych na temat „Geografia człowieka w Polsce i Rosji: potencjał interakcji we współczesnym kontekście globalnym i regionalnym”. Sympozjum było powiązane z międzynarodową coroczną konferencją naukową „Region Bałtycki – regionem współpracy”, a miejscem obrad był Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie. W tym wydarzeniu naukowym, zainicjowanym przez Stowarzyszenie Rosyjskich Geografów Społecznych (ARGO), uczestniczyło 35 geografów rosyjskich (z Kaliningradu, Moskwy, Sankt Petersburga, Rostowa nad Donem, Barnaui, Pskowa i Symferopola) oraz 21 geografów polskich (z Warszawy, Gdańska, Kielc, Poznań, Torunia, Słupska i Szczecina).

W ramach sympozjum odbyły się dwie sesje tematyczne oraz prezentacje najważniejszych czasopism polskich i rosyjskich podejmujących problematykę geografii społeczno-ekonomicznej, a także doświadczeń i perspektyw polsko-rosyjskiej współpracy w tej dyscyplinie naukowej. Podczas sesji tematycznej „Geografia społeczno-ekonomiczna w Rosji i w Polsce: podobieństwa i różnice w rozwoju narodowych szkół naukowych” szczególna uwaga została poświęcona historii powstania i rozwoju dyscypliny, jej głównym osiągnięciom, najważniejszym ośrodkom i priorytetowym kierunkom badań w obu krajach. Z polskiej strony wykład wprowadzający wygłosiła prof. dr hab. Daniela Szymańska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), a ze strony rosyjskiej – prof. dr hab. Władimir Kołosow (Instytut Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie oraz Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie) – były przewodniczący Międzynarodowej Unii Geograficznej. Uczestnicy tej sesji mieli też możliwość zapoznania się ze specyfiką struktury organizacyjnej geografii społeczno-ekonomicznej w Polsce na tle innych krajów (referat prof. dra hab. Jerzego Bańskiego z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk w Warszawie), z uwarunkowaniami i tendencjami rozwoju geografii kultury w Rosji (referat prof. dra hab. Władimira Strieleckiego z Instytutu Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie), a także z inicjatywami wzmacniającymi pozycję geografii w społeczeństwie w kontekście obchodów Roku Polskiej Geografii (referat prof. UJK dr hab. Wioletty Kamińskiej z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz dra Tomasza Witesa z Uniwersytetu Warszawskiego). Przedmiotem debaty były również takie zagadnienia jak: udział geografii społeczno-ekonomicznej w opracowaniu strategii rozwoju przestrzennego Rosji (referat prof. dr hab. Olgi Kuzniecovej z Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie), program współpracy transgranicznej Polska-Rosja 2014–2020 (mgr Julia Kaczmarek-Khubnaia z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), geograficzno-społeczna analiza innowacji (prof. dr hab. Wiaczesław Baburin z Uniwersytetu im. M. Łomonosowa w Moskwie) oraz badania innowacji i przepływów wiedzy w Polsce (dr inż. Wojciech Dyba z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Sesję zakończyła prezenta-

cja źródeł, tradycji i nowych kierunków badawczych w rosyjskiej geografii politycznej (doc. dr Nikołaj Kaledin z Petersburskiego Uniwersytetu Państwowego).

Druga sesja tematyczna poświęcona była możliwościom, barierom i priorytetowym kierunkom współpracy geografów społeczno-ekonomicznych z Rosji i Polski we współczesnym kontekście geopolitycznym, ekonomicznym i kulturowym. Referaty wprowadzające wygłosili: ze strony rosyjskiej – prof. dr hab. Aleksandr Drużynin (Południowy Uniwersytet Federalny w Rostowie nad Donem; Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie), a ze strony polskiej – prof. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Rola geografii społeczno-ekonomicznej w poznaniu stanu i perspektyw polsko-rosyjskiej współpracy transgranicznej została szczegółowo omówiona w referacie prof. dra hab. Giennadija Fiodorowa (Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie) i prof. dra hab. Tadeusza Palmowskiego (Uniwersytet Gdański). Interesujący referat na temat zmian geopolitycznych jako źródła wzajemnych nieporozumień przedstawił prof. dr hab. Wiaczesław Szuper (Instytut Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie), natomiast profesorowie: Wioletta Kamińska i Mirosław Mularczyk z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz dr Emilia Jaroszewska i dr inż. Przemysław Ciesiołka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawili wyniki wspólnych badań polskich i rosyjskich geografów społeczno-ekonomicznych. Z kolei dr Cezary Mądry (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) podzielił się doświadczeniami z warsztatów dla młodych rosyjskich geografów przeprowadzonych w Polsce i na pograniczu niemiecko-polskim.

Integralną częścią sympozjum była sesja poświęcona prezentacji najważniejszych czasopism o profilu geograficznym (w szczególności w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej) publikowanych w obu krajach, takich jak: „Geographia Polonica” (czasopismo przedstawił jego redaktor naczelny, prof. Marek Więckowski), „Bulletin of Geography – Socio-economic Series” (prof. Daniela Szymańska, redaktor naczelna), „Quaestiones Geographicae” (prof. Tadeusz Stryjakiewicz, zastępca redaktora naczelnego), „Miscellanea Geographica” (dr Tomasz Wites, redaktor działu Human, Political and Social Geography), „Izwestija RAN – Sierija geografičeskaja” (prof. Władimir Strieleckij, zastępca redaktora naczelnego czasopisma), „Regional Research of Russia” oraz „Geography, Environment, Sustainability” (oba czasopisma przedstawił prof. Władimir Kołosow, w pierwszym przypadku – redaktor naczelny, w drugim – członek rady redakcyjnej czasopisma), „Bałtijskij riegion” (prof. Giennadij Fiodorow, zastępca redaktora naczelnego) oraz „Wiestnik Sankt-Pietierburgskogo uniwersiteta. Nauki o Ziemle” (prof. Kira Moraczewska, zastępca redaktora naczelnego).

Tematem sesji kończącej sympozjum była prezentacja form, doświadczeń i perspektyw współpracy geografów polskich i rosyjskich w poszczególnych ośrodkach naukowych. Przedstawiciele tych ośrodków z obu krajów przedstawili konkretne przykłady wspólnych przedsięwzięć badawczych i dydaktycznych. Wielokrotnie zauważano, że pomimo ogólnie niekorzystnego współczesnego kontekstu geopolitycznego taka współpraca, oparta na wieloletnich kontaktach, rozwija się i ma dalsze perspektywy. Wśród obszarów badań stwarzających największe szanse współpracy wymieniono m.in.: procesy demograficzne, przemiany miast i przestrzeni miejskiej, rozwój regionalny i lokalny (w tym obszarów przygranicznych), geografii turystyki oraz niektóre aspekty geografii politycznej.

W kolejnych dniach uczestnicy symposium wzięli udział w międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej „Region Bałtycki – regionem współpracy” (gdzie przedstawili także kilka referatów) oraz w wycieczce krajoznawczej po Parku Narodowym Mierzei Kurońskiej.

Aleksander Drużynin, Południowy Uniwersytet Federalny w Rostowie nad Donem,
Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie
Władimir Kołosow, Instytut Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie, Bałtycki
Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie
Tadeusz Palmowski, Wydział Oceanografii i Geografii, Uniwersytet Gdański
Tadeusz Stryjakiewicz, Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki
Przestrzennej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Daniela Szymańska, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet
Mikołaja Kopernika w Toruniu